

राइनास नगरपालिका
तीनपिंप्ले, लमजुङ
पाँचौ नगर सभा - २०७६

बजेट, नीति तथा कार्यक्रम

नेपालको गण्डकी प्रदेश अन्तर्गतको लमजुङ जिल्लाको दक्षिण पूर्वी भाग एंव मर्याडादी र चेपे नदीको विचमा अवस्थित यस राइनास नगरपालिका नेपालको एक ऐतिहासिक भूमि हो । यस ऐतिहासिक नगरपालिकामा हामी पदाधिकारीहरूले संघीय नेपालको संविधान वमोजिम सम्पन्न भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा निर्वाचित भै कार्यकालको दुई वर्ष पूरा गरिसकेका छौ । यस अवधिमा चार वटा नगर सभा सम्पन्न गरी पाँचौ नगर सभा आयोजना गरेका छौ । ऐतिहासिक, धार्मिक, प्राकृतिक, संस्कृति र इतिहासको धरोहर बोकेको यस राइनास नगरपालिकाको पाँचौ नगरसभाको अवसरमा नगर प्रमुखको हैसियतले आ.व. ०७६।०७७ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउदा म अन्यन्त हर्ष विभोर भएको छु । यस अवसरमा राष्ट्र र जनताको भलाइको लागि प्राण त्याग गर्ने ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दै यस गरिमामय समारोहमा उपस्थिति उप-प्रमुख, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सम्पूर्ण सभासद साथै नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई राइनास नगरपालिकाको तर्फबाट र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

आदरणीय सभासद ज्यूहरु,

योजनाबद्ध विकास प्रक्रिया अवलम्बनका बाबजुद अपेक्षित रूपमा आर्थिक विकास र सोको प्रतिफल समतामूलक रूपमा वितरण हुन नसकेका वर्ग, क्षेत्र, लिङ्ग, र समुदायकै विभिन्न वर्गबीच असमानताको खाडल कायमै रहेको र सीमित आर्थिक बृद्धिको लाभ पनि नगरपालिकाको सबै क्षेत्र र वर्गबीच समान रूपमा पुग्न नसकेको अवस्था अहिले पनि कायमै रहेको छ । राइनास नगरपालिका आर्थिक विकासको दृष्टिले अत्यन्त संभावनायुक्त भएपनि विकासको समग्र उपलब्धी अझै पनि आशातित् रूपमा हासिल गर्न सकिएको छैन । विकासका अवसरहरूलाई विपन्न र पछाडि परेका समुदायसम्म पुऱ्याउन आवधिक योजना, सडक गुरुङयोजना, अन्य क्षेत्रगत योजना, विपन्नता स्तरीकरण, स्रोत नक्साङ्कन जस्ता आधारभुत सूचनाहरूको एकिकृत उपयोग पद्धति स्थापना हुन नसक्दा हाम्रा योजना तथा कार्यक्रमहरु अभै पनि उपलब्धीमूलक हुन सकिरहेका छैनन् । हामीसंग उपलब्ध सिमित स्रोतलाई वैज्ञानिक तरिकाले प्राथमिकताका आधार तय गरि सूचक र नतिजामा आधारित लगानी प्रक्रियासंग आबद्ध गर्न नसक्दा हामीले गरेको लगानीको प्रतिफल महसुस गर्न सकिएको छैन ।

श्रद्धेय उपस्थित सभासद ज्यूहरु,

अब म चालु आ. व. २०७५।०७६ को हालसम्मको अवधिमा हामीले हासिल गरेका मुख्य मुख्य उपलब्धीहरूबारे संक्षेपमा चर्चा गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

गत वर्ष २०७५ असारमा सम्पन्न नगर सभा र फाल्गुनमा सम्पन्न चौथो नगर सभाद्वारा रु ४३ करोड ८३ लाख ५८ हजारको कूल बजेटबाट रु २० करोड २७ लाख ६१ हजार पूऱ्यिंगत तथा कार्यक्रमको खर्चमा विनियोजन गर्ने गरि कार्यक्रम पारित गरिएको थियो । नेपाल सरकारद्वारा वित्तीय समानीकरणमा रु ७ करोड ३० लाख र सर्वानुदान तर्फ रु १९ करोड ४८ लाख प्रदेश सरकारद्वारा वित्तीय समानीकरणमा रु १ करोड १३ लाख ५१ हजार र सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत ५ करोड गरी जम्मा रु ३२ करोड ९१ लाख ५१ हजार रकम मात्र प्राप्त हुन आएको छ । हामीले योजना कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा सबै क्षेत्र, वर्ग र भूगोलमा सबोंधन गर्ने गरी योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृत गरिएको थियो ।

योजना सञ्चालन गर्दा लिईएको नीतिगत व्यवस्था

- आर्थिक विकासका लागि नगरपालिकामा कार्यरत प्राविधिकहरूको समन्वयमा कृषिमा रहेको निर्वाहमुखी प्रवृत्तिलाई प्रतिस्थापन गरि व्यवसायिक खेती प्रणाली विकास गर्ने कृषि खेती तथा पशुपालन गर्ने कृषकहरूलाई विउ विजन, कृषि औजार, औषधी लगायत सामग्रीमा पचास प्रतिशत अनुदानमा उपलब्ध गराईएको । साथै कृषिमा व्यवसायिक प्रणालीको प्रवर्द्धन गर्न नगद सहयोग समेत गरिएको ।
- वि.सं. २०७२ साल वैशाख १२ को विनासकारी भूकम्पले क्षति पुऱ्याएका नीजि आवास अनुदानको घर निर्माण गर्न सहजता गराउन नगरपालिका भित्र रहेका सबै साना ठूला सडक योजनाहरू यातायात सञ्चालन हुने गरी सडक मर्मत सम्भार गरिएको र भूकम्प प्रभावित लाभग्राहीहरूलाई भवन निर्माण गर्न सामग्री ढुवानीमा सहज बनाइएको छ ।
- नगरपालिकाको रणनीतिक सडकको रूपमा रहेको धमिलीकुवा-तीनपिप्ले-वोराडखोला-प्यारजुड सडकको चौडा गरी कम्तिमा दुई लेनको वनाईएको छ, साथै यस बर्षबाट कालोपत्रे गर्नका लागि प्रकृया अघि बढेको छ ।
- नगरपालिकाको शैक्षिक रणनीति तयार गर्ने प्रकृयाको थालनी गरिएको र विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर तथा भौतिक सुधारको प्रयास गरिएको ।
- स्वास्थ्य चौकीहरूलाई व्यवस्थित वनाईएको र औषधीको अभाव नहुने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- खानेपानीको अभाव रहेका गाउँ वस्तीहरूमा स-साना खानेपानी योजना सञ्चालन गरीएको छ ।
- नगरपालिका र वडा कार्यालयहरूबाट प्रवाह हुने सेवा सुविधालाई छिटो छरितो र सहज तुल्याउन प्रयास गरिएको । सिमित कर्मचारीहरूको वावजुद प्रभावकारी सेवा उपलब्ध गराउन प्रयास गरिएको छ ।

उपस्थित सभासद ज्यूहरु,

अब म नगरपालिकाको एकिकृत विकासका लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को बार्षिक योजना तर्जुमा गर्दा लिईएका आधारहरू र क्षेत्रगत नीतिहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आगामी आ.व. २०७६/७७ का लागि नगरपालिकाको आन्तरिक आय रु १ करोड ९२ लाख ७० हजार, नेपाल सरकारबाट वित्तिय सामानीकरणमा रु ८ करोड ६० लाख, राजश्व वाँडफाडबाट रु ५ करोड ९३ लाख को वजेट सिलिड प्राप्त भएको, सर्त अनुदानमा १९ करोड ९० लाख र प्रदेश सरकारबाट वित्तिय समानिकरणमा १ करोड २१ लाख ३१ हजार र राजश्व बाँडफाँडबाट रु २७ लाख ७६ हजार, सामाजिक सुरक्षा भत्ता रकम करिव १० करोड र नगरपालिका कार्यालय भवन निर्माण गर्न सर्त रकम रु ५ करोड प्राप्त हुने अनुमान गरि कूल जम्मा रु ५२ करोड ८५ लाख ७७ हजार को योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ । नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको आफै आन्तरिक आयबाट समेत गरी रु १५ करोड ४१ लाख ३१ हजार पूऱ्यिगत कार्यक्रममा विनियोजन गरिएको छ ।

आगामी आव ०७६/७७ को बार्षिक योजना निर्माण गर्ने क्रममा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको निती तथा कार्यक्रम समेतलाई प्रमुख आधार बनाइएको छ । नगरपालिकाले क्षेत्रगत रूपमा आगामी आ.व.को लागि लिएका प्रमुख नीतिहरू देहाय वमोजिम रहेको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।

शिक्षा तर्फ

- यस नगरपालिकामा भै रहेको आधारभूत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालयका शैक्षिक र भौतिक वातावरण व्यवस्थित हुनेछ । नैतिक शिक्षा, व्यवहारिक शिक्षाका अतिरिक्त अड्ग्रेजी भाषामा समेत अध्ययनमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- यस नगरपालिकाको वडा नं. ९ स्थित श्री भैरव मा.वि.मा चीन सरकारको सहयोगमा नेपालको नमुना होस्टेल, सेमिनार हल सहितको सुविधा सम्पन्न विद्यालय भवन यसै वर्ष सम्पन्न भई हस्तान्तरणकोप्रकृयामा रहेको । उक्त विद्यालय सम्पन्न हुनासाथ प्राविधिक शिक्षा अन्तर्गत कृषि विज्ञान पढाई सञ्चालन गरिने छ ।
- नगरपालिका भित्रका मा.वि.मा प्राविधिक शिक्षा अन्तर्गत विभिन्न विषयहरु अध्यापन गराइ नगरपालिकामा एक घर एक प्राविधिक बनाउन पहल गरिनेछ ।
- वडा नं. ४ मा रहेको श्री शौभाग्यदय मा.वि.मा नेपाल सरकारको लगानीमा नमुना भवनको निर्माण कार्य यसै वर्ष बाट शुरुवात भएको छ । त्यस्तै गरि वडा नं.०६ मा रहेको श्री शैलपुत्री मा.वि.मा प्राविधिक शिक्षा अन्तर्गत भेटेनरी शिक्षा पढाई भइरहेको छ, साथै नेपाल सरकारको लगानीमा नमुना विद्यालय भवन यसै वर्षबाट निर्माण कार्य शुरु भएको छ ।
- पूर्ण साक्षर रहेको नगरपालिका भित्रका उमेर पुगेको सबै बालबालिका विद्यालय गएका छन् ।
- सबै विद्यालयमा वाल विकास केन्द्र रहेको छ । साथै वाल मैत्री विद्यालय बनाइने छ ।
- शिक्षा अनिवार्य र मर्यादित हुनेछ । नगरपालिका भित्र एक गुरुकूल आश्रम शिक्षा प्रदान गर्ने उद्देश्यले एक विद्यापिठ स्थापना गर्न प्रयास गरिनेछ ।
- विद्यालय, कलेज र सबै वडाहरुमा सार्वजनिक सामुदायिक पुस्तकालय निर्माण तथा ई लाइब्रेरीको व्यवस्था गरिने छ ।
- आगामि आ.व.मा सबै माध्यमिक विद्यालयमा सिसि क्यामराको व्यवस्था गरि विद्यालय शिक्षालाई चुष्ट, दुरुप्त बनाइने छ ।

स्वास्थ्य तर्फ

- ❖ राइनास नगरपासलका वडा नं.०४ मा नगरपालिका स्थरको अस्पताल निर्माणका लागि डि.पि.आर तयार भैसकेको र उक्त भवन निर्माण सम्पन्न गर्नका लागि संघीयतथा प्रदेश सरकारसंग पहल गरिनेछ,
- ❖ यस नगरपालिका भित्र रहेका ४ वटा (मोहोरियाकोट, पर्यारजुड, धमिलीकुवा र भलायखर्क) स्वास्थ्य चौकीको स्थर उन्नतीलाई यस वर्ष पनि प्राथमिकता दिईनेछ भने स्वास्थ्य चौकीका वडाहरुमा यसै वर्षबाट निर्माण शुरुवात गरनेछ ।
- ❖ आगामी ३ वर्ष भित्र नगरपालिकाका स्वास्थ्य चौकीलाई प्रयोगशाला सम्पन्न बनाइनेछ ।
- ❖ योग, प्राकृतिक चिकित्सा, आयुर्वेद लगायत तनाव व्यवस्थापनमा ध्यान साधान स्थलको रूपमा नियमित कार्यक्रम रहनेछन् । बुढ्यौली व्यवस्थापनको प्रशिक्षणलाई नियमित गरिनेछ ।
- ❖ एक घर एक घारा अवधारणा अनुरूप प्रत्येक घरमा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था आगामी २ वर्ष भित्र सम्पन्न गरिने छ । राइनासकोटमा लिफ्ट प्रविधिद्वारा खानेपानी पुर्याइनेछ ।
- ❖ तीनपिल्ले र तार्कुघाटको आयुर्वेदिक औषधालयको स्तर बढ्दि गरिने छ ।
- ❖ नगरपालिका भित्र एक जडिवुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गरिने छ ।_आयुर्वेदिक औषधालहरु मार्फत औषधी प्रशोधन केन्द्र सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ फोहोर व्यवस्थापनमा सङ्गने र नसङ्गने गरि सबै घर, पसल, विद्यालय, बजार क्षेत्रका फोहोर स्वयं घर गाउँ टोलमा नै व्यवस्थित गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । फोहोरलाई मोहरमा रुपान्तरण गरिनेछ । जसले गर्दा डम्पिङ साईटको विकराल समस्या नगरपालिकामा आउने छैन भन्ने विश्वास राखिएको छ ।

कृषि, पशुपंक्षी विकास तर्फ

- व्याबसायिक तरकारी तथा पशुपालनका लागि पकेट क्षेत्र घोषणा गरिएको र त्यस क्षेत्रमा नतिजामूलक योजना प्रक्रियालाई अवलम्बन गरिने छ ।
- यस नगरपालिका भित्र रहेको जग्गालाई आधुनिक कृषि प्रणालीमा रूपान्तरण गरिनेछ । युवाहरुलाई विशेष अनुदान दिई स्वरोजगारको रूपमा कृषि क्षेत्रलाई अगाल्न प्रोत्साहन गरिनेछ । जग्गा बाँझो राख्न नपाइने संघीय सरकारले बनाएको कानुनलाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- भौगोलिक हिसावले ठाउँ अनुसार कृषि क्षेत्रलाई विशेष पकेट क्षेत्र घोषणा गरिनेछ । नगरपालिका भित्र सम्भाव्यता अध्ययन गरि अर्गानिक कृषि उत्पादन केन्द्र एवं कृषि अनुसन्धान केन्द्रको स्थापना गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको माथिल्लो भेगमा फलफुल तथा तरकारी र पशुपंक्षी पालनमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- हिउदे र बहुबर्षे पोषिलो घांस खेतीलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
- नगरपालिका भित्र सम्भाव्यता अध्यायन गरि चिस्यान केन्द्रको स्थापनाको लागि प्रदेश तथा केन्द्रमा पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको तल्लो समथर भूभागमा सिंचीत क्षेत्र छ । त्यसमा तरकारी वाली र खाद्यन्त वालीलाई आधुनिक कृषि प्रणालीका साथ उत्पादन बृद्धि कार्यक्रममा जोड गरिने छ ।
- कृषि योग्य भूमि यस राइनासमा कृषि खाद्य पदार्थको भण्डारण क्षेत्र बनाईनेछ । जनताका आधारभुत आवश्यकताको सहज आपूर्ति गरि सुपथ मुल्यमा वजारीकरण गरिनेछ ।
- दूध, अण्डा र मासुजन्य उत्पादन बृद्धिका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन तथा उत्पादनको विविधिकरण र सहज बजार पहुंचको लागि आवश्यक सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ । जस अनुसार

५०० भन्दा बढी कुखुरा पाल्ने, २० भन्दा बढी बाखा पाल्ने, १० भन्दा बढी गाई भैंसी पाल्ने, २० भन्दा बढी वंगुर पाल्ने, १० वटा भन्दा बढी टनेल बनाई तरकारी खेती गर्ने, १०० भन्दा बढी फलफूल विरुवा रोप्ने, १०×१० मिटरका २ वटा भन्दा बढी पोखरीमा माछा पाल्ने कृषकहरुलाई व्यवसायिक किसान समेत घोषणा गरी आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग र अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

- २ भन्दा बढी तान लगाई घरेलु तान सञ्चालन गर्ने र ५ वटा भन्दा बढी सिलाई मेसिन राखी सिलाई चलाउने उद्यमीहरुलाई साना तथा घरेलु उद्योगी घोषणा गरी साना तथा घरेलु उद्योग स्थापना गर्न सहयोग गरिनेछ ।
- साना, मझौला वा ठूला उद्योगका लागि नीति निर्माण गरि उद्योग पूर्वाधार खडा गरिनेछ । उद्योग निर्माणका लागि प्रदेश तथा केन्द्रमा पहल गरिनेछ । आवश्यक कच्चा पदार्थ उत्पादनका लागि युवाहरुलाई कृषिमा आर्कषण गरिने कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सबै वन जड्गलहरु संरक्षित हुनेछन् । संगठित वन उपभोक्ता समितिहरुको क्षमता वृद्धि गरि वन संरक्षणमा उत्कृष्टता हाँसिल गरिने छ । जसका लागि सबै सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरुलाई नगरपालिकामा सूचिकृत भई कार्यक्रम तथा वजेट पेश गर्न लगाइनेछ ।
- राइनासकोट वरपरको क्षेत्रलाई विशेष संरक्षण क्षेत्र घोषणा गरिनेछ ।
- बोराडखोला, दोभान देखि चेपेघाट र चेपेघाट देखि तार्दीखोला दोभान सम्मको चेपे र मर्स्याडदी किनारमा भएका बनबुटा संरक्षण र थप वृक्षारोपण गरि ग्रिनवेल्ट (हरित क्षेत्र) बनाई त्यसमा हरित प्राकृतिक मार्ग हुनेछ । जसले भुक्ष्य रोक्ने, वातावरण जोगिने, जंगल र नदीको संगममा प्राकृतिक यात्रा गर्न पर्यटकीय क्षेत्र बन्नेछ । उक्त क्षेत्रमा जलयात्रा समेत संचालनमा ल्याइनेछ । वीच -वीचमा टि सप र पार्क बनाउन प्रयास गरिनेछ ।
- पाखा, खाली बाँझो जग्गामा कृषि बन प्रणाली अपनाइनेछ । जस अनुसार ठूला रुख र छहारिमा हुने खेती गर्न स्थानीय समुदायलाई प्रोत्साहन स्वरूप नगरपालिकाबाट लगानी गरी आय आर्जनमा वृद्धि गरिने छ ।
- प्राकृतिक सम्पदाहरु जस्तै ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, काष्ठ उद्योग, इट्टा भट्टी साथै अन्य स्रोत साधानहरुको संरक्षण, सम्बर्द्धन र उपयोगमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- वडा नं. ०२ को पन्थेडाडाँलाई वतावरण अनुकूलन गाउँ निर्माण कार्य शुरू गरिएको छ । त्यसलाई अभ प्रभावकारी बनाउने कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

जीविकोपार्जन (स्वरोजगार)

- नगरपालिका भित्रको सिचाई पुगेको खेतीयोग्य जमिनमा पूर्वाधार भन्दा नगदे वाली तथा अन्य खेती तर्फ आर्कषण गरिने छ । उत्तम विऊ विजनको व्यवस्था गरि प्रत्येक घरमा एक टनेल र २२ घार मौरी भएको करेसावारी निर्माण गरिनेछ । भने माथिल्लो भेगमा व्यवसायिक रूपमा बाखा, कुखुरा, तरकारी, फलफूल, जडिबुटी, मौरी, गाई फर्म आदि नगरपालिकाबाट अनुदान स्वरूप कृषकहरुलाई त्यस तर्फ उन्मुख गराइने छ ।
- राइनास नगरपालिकालाई माछामा निर्भर गरिने छ । यस नगरपालिकाको चेपे खोलाको किनार र मर्स्याडदी नदीको किनार क्षेत्रलाई मत्स्य विकास क्षेत्र बनाइने छ ।
- नगरपालिका भित्र भएका अपाङ्ग, एकल महिला, तथा टुहुराहरुको लागि विशेष स्वरोजगार मुलक व्यवसायिक तालिम/सिप तथा सुविधाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- बोराडखोला, चक्रतीर्थ, धमिलीकुवा, तार्कुघाट, प्यारजुङ र मोहोरियामा १११ स्थानीय उपज तरकारी फलफूल तथा वीऊ विजन संकलन केन्द्र स्थापना गरिनेछ । साथै चक्रतीर्थ, मोहोरिया, रागिनासकोट र हर्वाचोटमा कृषि पर्यटनको स्थापना गर्न दातृसंस्थाको खोजी गरि आगामी २ वर्ष भित्र स्थापना गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत राइनास नगरपालिका भित्र सूचिकृत हुनाएका वेरोजगार यूवाहरुलाई ३ क्षेत्रमा राइनासटार सिंचाई योजनाको नहर सफा गर्ने, तार्दीखोला हर्वाचोट सिंचाई नहरको सरसफाई तथा पूनःनिर्माण र अन्य सडक पूर्वाधार कार्यको रोजगार सृजना गरिनेछ ।

पूर्वाधार

सिंचाई पूर्वाधार

- ❖ उपभोक्ता समितिमार्फत निर्माण हुने सिंचाई आयोजनाहरूको दिगो व्यवस्थापनको लागि योजना संझौतामानै उल्लेख गरि मर्मत सम्भार कोष तथा सेवा शुल्क लिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ❖ राइनासटार सिंचाई आयोजना गत वर्ष देखि पुन निर्माण भइ रहेको र यसलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ पाइप्रे हर्बाबोट, तार्दीखोला सिंचाई सुव्यवस्थित र नियमित गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय खोलाहरूबाट चलाइएका परम्परागत कुलाहरूको स्तरोन्तती गरिनेछ ।
- ❖ हरेक गाउँ वस्ती माथि एक जलाशय तथा आकाशे पानी पोखरी संकलन केन्द्र बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ । पशुपन्थी तथा चरनमा जाने पशुहरूका लागि र पर्यावरण संरक्षण, पानीको मुहान संरक्षण गर्ने कामलाई तिब्र रूपमा अगाडि वढाइने छ ।
- ❖ स्थानीय खोलाहरूमा ढाँडखोला, भैंसीखोला, लुपुखोला, सातविसे खोला, तीनपिले खोला, सिम्ले खोला, स्याउली खोला, बोराडखोलाहरूको सिरानमा एक एक पानी संकलन पोखरी बनाइनेछ । नहरमा भन्दा माथिको जग्गामा सिंचाईको लागि ती पोखरीको पानी उपयोग हुनेछ । यस कार्य आगामी ३ वर्षमा पूरा गरिनेछ । यसै वर्षमा राईनासकोट र मोहोरियाकोटमा एक/एक पोखरीको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- ❖ नगरपालिका भित्र रहेको खोलाहरूको दायाँवायाँ बोटविरुवा संरक्षण रोपण गर्ने कार्य शुरु गरिने छ ।

सडक पूर्वाधार

- मध्य पहाडी लोकमार्ग यो नगरपालिका भएर जानेछ । जसले गर्दा काठमान्डौ र पोखरासंग सोभै सडकको पहुँच वढाने छ ।
- धमिलीकुवा लोकमार्ग देखि बोरोडखोला - प्यारजुड भञ्ज्याड सम्मको सडकलाई कालो पत्रे गरिनेछ । साथै लोकमार्ग हर्बाबोट देखि प्यारजुड सम्मको सडक खण्ड कालो पत्रे गर्नेका सुरुवात भईसकेको छ ।
- यो राइनास नगरपालिकाको रिडरोड र चक्रपथको रूपमा निर्माण हुनेछ । यसको कार्य थालानी भईसकेको छ । यो सडक निर्माण संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको साभेदारीमा गरिनेछ ।
- चेपेघाट-जिम्मल चौतारा लोकमार्ग सम्म आगामी २ वर्ष भित्र कालो पत्रे गरिने छ ।
- भैरवस्थान-कुडुँले-सिमधारी-कोकेगाउँ सडक आगामी २ वर्ष भित्र स्तरोन्तती गरिने छ ।
- हरितमार्ग टुनिगैरा देखि राइनासकोट सम्म १५०० मिटर आगामी ३ वर्ष भित्र कालो पत्रे गरिने छ ।
- धमिलीकुवा लुपुगाउँ मोहोरियाकोट सडकको स्तरोन्तती गरिनेछ ।
- वाईसजागर पाँचभाई सडकको कालोपत्रे आगामी आ.व.मा सम्पन्न गर्ने गरी निर्माण कार्य भईरहेको छ ।
- चेपे र मस्याडदीमा गरी ४ वटा मोटरेवल पुलले यस नगरपालिकालाई जोडिसकेको र बोराडखोला, थालाजुड चेपे नदीमा पुल निर्माणधिन रहेको साथै तीनपिले भडारथोक, सातविसे पारी वयापानी खण्डमा चेपे नदीमा पुल निर्माण गर्न पहल गरिने छ । राइनास -०८ माझी गाउँ देखि - सुन्दर वजार फुलबारीमा पुल निर्माण गर्न पहल गरिने छ । साथै राइनास नगरपालिका -०९ र दोर्दी १ भारते महादेव स्थान तार्दी खोला मोटरेवल पुल निर्माण गरी यस नगरपालिकालाई ८ वटा मोटरेवल पूलले जोड्न पहल गरिनेछ । वडा नं.०३ स्थित नयाँसाधु सहरेफाँटको चेपे नदिमा गोरखा जोड्ने भोलुडे पुल निर्माणका लागी सम्झौता भई निर्माण कार्यको सुरुवात भएको छ ।

- नगरपालिका भित्रका अन्य मुख्य सडक र शाखा सडक मार्गहरूमा ग्रावेल भै बाह महिना यातयात चल्ने व्यवस्था आगामी ३ वर्ष भित्र गरिने छ ।
- हालसम्म निर्माण भएका सडक, सिँचाई, खानेपानी सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधारहरूको दिगोपना कायम गर्न मर्मत संभार कार्ययोजना बनाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- सडक निर्माणमा मेशिन प्रयोगलाई न्यूनीकरण तथा व्यवस्थित गर्न भारी उपकरण प्रयोग सम्बन्धि नीति निर्माण गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।
- पूर्वाधार तथा सडक निर्माणका कारण भएको वातावरणीय क्षती न्यूनीकरण तथा सुधारका लागि नगरपालिकावाट संचालित १५ लाख भन्दा माथिका सडक आयोजनाहरूमा वातावरणीय संरक्षणका लागि लागतको ३ प्रतिशत रकमको व्यवस्था गरि सोहि आयोजना सम्बद्ध वातावरण संरक्षणको कार्यमा खर्च गरिने छ ।

पदमार्ग

- हर्बोट-बगुवा-मोहोरिया-साउनेपानी हुँदै राइनासकोटको
- महादेवस्थान-साततले-राइनासकोट
- धमिलीकुवा-लुपुगाउँ-मोहोरिया साउनेपानी हुँदै राइनासकोट
- चक्रतिर्थ मन्दिर सातविसे-बोहोरा गाउँ हुँदै राइनासकोट
- बोराडखोला-पन्थेडाँडा आँठस्वाँरा हुँदै राइनासकोट
- राइनासकोट-खोरभञ्ज्याड हुँदै ढाँडैडाडा प्यारजुङ भञ्ज्याड माथि उल्लेखित पदमार्ग सिडी लगाई व्यवस्थित बनाइनेछ । यी मार्गहरू पर्यटकीय रूपमा आकर्षण हुनेछ ।
- रा.न.पा. को केन्द्र तीनपिप्लेवाट बोहोरागाउँ हुँदै राइनासकोट
- जेठाक-ज्यामिरेगाउँ-पन्थेडाँडा-आँठस्वारा हुँदै राइनासकोट

विद्युत / बैकल्पिक ऊर्जा

- नगरपालिका भित्रका सबै घरहरूमा विद्युत सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- प्रायः ९० प्रतिशत घरमा बायोग्राँस प्ल्याण्ट शौचालय जडित अभियान सञ्चालन गरिने छ ।
- सबै घरमा धुँवा रहित चुल्हो बनाउने अभियानलाई तिव्र रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
- व्रिकेट कोइलाको व्यवसायिक उत्पादन गर्न नगरपालिकाको सबै वडाका महिलालाई तालिम दिइनेछ ।
- व्रिकेट कोइलाको व्यवसायिक उत्पादन गर्न नगरपालिकाको सबै वडाका महिलालाई तालिम दिइनेछ ।
- मुख्य बजार क्षेत्र, बोराडखोला, सातविसे, तीनपिप्ले, धमिलीकुवा, पाँचभाई, तार्कुघाट, हर्बोट, सर्वोदय सेवाश्रम, राइनासकोट, प्यारजुङमा सोलार सडक वत्तीको व्यवस्था यसै वर्षबाट गरीएको छ ।
- मर्स्याङ्गी साथै चेपे नदीवाट ठूला, मझौला तथा स-साना जलविद्युत परियोजना सञ्चालन गर्न प्रदेश तथा केन्द्रमा पहल गरिनेछ ।

सूचना / सञ्चार

- यस राइनास नगरपालिकामा अप्टिकल फाइबरको व्यवस्था गरिनेछ । ल्याण्डलाइन सेवालाई विशेष प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- राइनासकोट गाउँ होमस्टे नमुना पर्यटकीय गाउँको रूपमा विकास गरिनेछ । सञ्चार सुविधा जस्तै टेलिफोन इन्टरनेट, सि.सि.टि.मि. जडान गरि प्रविधि मैत्री गाउँ बनाउन जोड दिइनेछ ।
- सरकारी हुलाक सेवा स्तरीय र आधुनिक सञ्चार सामग्री पूर्ण हुनेछ ।

- कम्प्युटर शिक्षालाई अनिवार्य रूपमा विद्यालयको पाठ्यक्रममा समावेश गरिनेछ ।
- प्राइभेट सेक्टरलाई इन्टरनेट जडानमा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको छोटो परिचय सहितको नक्सा होडिडबोर्डको कार्यलाई व्यवस्थित गरि डिजिटल नोटिस बोर्ड सञ्चालन गरिनेछ ।
- नगरपालिका लगायत सबै मा.वि हरुमा विद्युतिय हाजिरीको व्यवस्था सकिएको र आगामि आ.व. बाट सि.सि.टि.भि. जडान गरिनेछ
- F.M. सञ्चालनमा ल्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

वस्ती विकास

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र अव्यवस्थित रूपमा रहेका वस्तीहरूलाई एकीकृत रूपमा व्यवस्थित गर्न प्रयत्न गरिने छ । वस्तीहरूमा ग्रामिण सडक पुगि सकेको अवस्थामा आगामी आ.व.मा कमश ग्रामिण सडकलाई स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- हरेक वस्तीहरूलाई परिचयात्मक रूपले चिनाउने/भल्काउने कलर कोडिङको व्यवस्थालाई अगाडि बढाउन प्रयत्न गरिनेछ ।
- सबै नयाँ घरहरू भूकम्प प्रतिरोधात्मक हुनेछन् । सबै घरहरूको अभिलेखीकरण नगरपालिकाबाट भइरहेको र यसलाई अझ प्रभावकारी रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
- नगरपालिकामा भएका पसलहरूको अभिलेखीकरण गरि करको दायरा भित्र ल्याउन पहल गरिनेछ । मदिरापान, धुम्रपान, जस्ता लागु औषधहरूको बेच विखनको लागि छ्वै नीति वनाई अगाडि बढाइनेछ ।
- सहरी भवन अन्तर्गत उपर्युक्त स्थानको पहिचान गरी ५०० जना भन्दा बढी क्षमताको सभा हल निर्माणको लागि प्रदेश र केन्द्रमा पहल गरिनेछ ।
- नहरको सिचाई पुरेको जग्गामा वस्ती विकास नभई खेती विकासमा जोड दिइनेछ ।

समाज कल्याणः

- कार्यालय भवन नभएको बडाको प्रशासनिक भवन बनाउने प्रक्रियाको थालनी भई ०६ नं. बडा कार्यालयको भवन निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा रहेको छ । जनताका दैनिक सेवा प्रवाह प्रशासनिक एवं विकास निर्माणका सेवा प्रवाहलाई स्थानीय बडास्तरका कार्यालयबाट नै सम्पादन हुने गरि आवश्यकता अनुसार कार्यविधि तथा कानुनहरूको निर्माण गरिने छ ।
- नगरपालिका भित्रका हरेक टोल तथा वस्तीहरूमा एक/एक सामुदायिक भवन निर्माणलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नगरवासीहरूको सामाजिक चौतर्फी विकासका लागि नगरपालिका र बडा कार्यालयसम्मको समन्वय, सहकार्यतामा टोल टोलको प्रतिनिधित्व हुनेगरी पूर्वाधार विकास समेतलाई सरलीकृत गर्ने उद्देश्यले प्रत्येक बडाहरूका टोलहरूमा टोल विकास संस्था दर्ता गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- तार्कघाट, धमिलीकुवा, चक्रतिर्थ जस्ता सम्भाव्य ठाउँको अध्ययन गरि एक/एक वाल उद्यान निर्माणका लागि प्राथमिकता दिईनेछ ।
- राइनास न.पा. बडा नं. ०८ मा सञ्चालित अर्गानिक कृषि विजन संकलन केन्द्रलाई स्तरोन्नती गरिने छ । एक नमुना अर्गानिक कृषि तालिम केन्द्र तथा नर्सरीको उत्पादनको केन्द्र बनाइनेछ । जसले नगरपालिका भित्र रहेका अन्य कृषकहरूलाई प्रत्यक्ष प्राविधिक सहयोग पुर्याउने अपेक्षा गरिएको छ ।
- नगरपालिकाको विभिन्न राजनैतिक तथा प्रशासनिक तहमा पूर्ण समानुपातिक, समावेशिता, सहभागिता र संलग्नता भएको हुनेछ ।

- नगरपालिकामा बाल हेल्पलाईन डेस्कको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षाको भत्ता बैंक मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्थालाई विस्तार गरिनेछ ।
- कला, साहित्य तथा संगीत क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरीनेछ ।
- दलित, अल्पजनसंख्या आदिको उत्थानको लागि विविध योजना तथा कार्यक्रम ल्याइनेछ ।
- नगरपालिकाको हरेक वडाहरूमा एक एक प्रहरी विट राखिने छ । सुरक्षाको हिसावले प्राकृतिक तथा अप्राकृतिक घटनाहरूको उद्धारमा सुरक्षा प्रहरीहरूको मनोवललाई उच्च वनाइनेछ । रेडक्रस, च्वाइस नेपाल, लगायत अन्य संस्थाहरूसंग समन्वय गरि समाज कल्याणमा ध्यान केन्द्रित गराइनेछ ।
- खेलकुद अन्तर्गत नियमित रूपमा वार्षिक रनिङ सिल्ड खेल आयोजना सञ्चालन गरिनेछ ।

पुरातात्त्विक, ऐतिहासिक, प्राकृतिक, सांस्कृतिक एवं धार्मिक प्रबद्धन तर्फ :

- यस नगरपालिकाको नामाकरण भएको राइनासकोट एक ऐतिहासिक, धार्मिक, प्राकृतिक र साँस्कृतिक धरोहर हो । पर्यटकीय क्षेत्र ऐतिहासिक राइनासकोटको महत्व, विशेषता, इतिहासलाई उजागर गरि प्रचार प्रसार संरक्षण एवं सम्बर्धन गरी विशेष पर्यटकीय आकर्षणको केन्द्र बनाउन पहल गरिनेछ ।
- मोहोरियाकोटमा राष्ट्रिय विभूति भक्ति थापाको १५ फिट अग्लो निर्माणाधिन भक्तिपार्क निर्माण कार्य चालु आ.व.बाट नै निर्माण कार्य थालनी भई आगामी आ.व.मा सम्पन्न गरिनेछ । धमिलीकुवा नयाँ पौवा शिवालय मन्दिर तथा पार्क निर्माण कार्य गत आ.व.बाट शुरु भएको र यसलाई आगामी आ.व.मा समेत निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका अन्य मठमन्दिर, देवालय, शिक्षालय, पाटीपौवाको खोज अनुसन्धान संरक्षण तथा सम्बर्धनमा तिव्रता दिइनेछ । रुद्रदेवी मन्दिर, पन्थेडाँडाको कालिका मन्दिर, बोराड रामकृष्ण मन्दिर, रागिनासकोट, थानीमाई, बडारेदेवी, सन्तानेश्वर मन्दिर टिमुरे, प्यारजुडको जोगीनी गुफा, बोराडखोला मनकामना मन्दिर, चक्रतीर्थ धाम, पाड्ग्रे कालिका, महादेवस्थान, आदि ऐतिहासिक मठमन्दिर, देवालायहरूको संरक्षण र सम्बर्धनमा ध्यान केन्द्रित हुनेछ ।
  - राइनासकोट, बोहोरा गाउँ लगायत गुरुड गाउँका घाटु, (सति, बाह्रमासे) कृष्ण चरित्र, स्यार्का, लामा नाच, सोरठी, पाउँदुरे नाँचको संरक्षणका साथै तामाड, मगर, कुमाल जातिको भाषा संस्कृत र भेषभुषा संरक्षणमा विशेष जोड दिइनेछ ।
  - बोराडको बालुन, चक्रतीर्थ धमिलीकुवाको भजन, मोहोरिया वीरभक्ति पार्क, तार्कुघाटको लाखे, रोपाई जात्रा., गाई-जात्रा, पञ्चैवाजा, सारझगी बाजा, तीज, रत्यौली, ठाडो भाका, नानिलै, खाँडो, चेपेघाट, एकादशी, शिवरात्री राइनासकोट आदि मेला तथा पर्वको संरक्षणमा विशेष जोड दिइनेछ ।
  - हरेक जातजातिको भेषभुषा, भाषा, रीतिरिवाज, चालचलन, आदिको संरक्षण र सम्बद्धनमा जातजातिको बाहुल्यता हेरि गुम्बा, मन्दिर, पाटी, पौवा आदिको निर्माण गरिनेछ ।

पर्यटन विकास तर्फ :

- नगरपालिकाको मुल पर्यटन केन्द्रको रूपमा रहेको राइनासकोटको विकास, प्रचार तथा प्रसारलाई निरन्तर अगाडि बढाइनेछ । एक वडा एक पर्यटक वा व्यापारिक केन्द्र सञ्चालन गरिनेछ ।
- राइनासकोटमा प्यारागलाइडिङको व्यवस्थालाई थप प्रचारप्रसार तर्फ अगाडि बढाइनेछ ।
- सर्वोदय सेवा आश्रमलाई एक आरोग्य केन्द्रको रूपमा विकास गरि उक्त स्थानलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास, प्रचार तथा प्रसारलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- राइनासकोटलाई मूल होमस्टेका रूपमा भए पनि वरपर छरिएर रहेका गाउँहरु बोहोरागाउँ, आँठस्वाँरा, पात्लेपानी, प्यारजुड आदिलाई सहायक होमस्टेको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- चेपेघाट, चक्रतीर्थ मन्दिर हुँदै राइनासकोट पुग्ने पर्यटकीय मार्ग र पाउदी देखि मोहोरियाकोट हुँदै राइनासकोट पुग्ने अर्को पर्यटन मार्गको थालनी गरिनेछ ।
- राइनासकोट बाट गाँडा, इलमपाखरी, लिपेलेक हुँदै दुधपोखरी जोड्ने पदमार्गको थालनी दुधपोखरी गा.पा. संग समन्वय गरी आगामि आ.व.देखि थालनी गरिनेछ ।
- राइनासकोटबाट लिगलिगकोट जोड्ने पदमार्गको थालनी गरिनेछ ।
- धमिलीकुवा लुपुखोला दोभान हुँदै शिव ढुन्डुरको प्रचार गरि आन्तरिक पर्यटकलाई आकर्षण गरिनेछ ।
- यस राइनास न.पा. भित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक सम्पदा, प्राकृतिक सम्पदा, भौगोलिक अवस्था आदिलाई समेट्ने गरि विद्यालय शिक्षामा स्थानीय पाठ्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- गिद्धे पहरामा (राइनासकोट र आँठस्वाँरा वीच) रक क्लाईमविडको लागि पहिचान र व्यवस्था गरिनेछ ।
- चक्रतिर्थमा रहेको उपल्लो भाक्रीथानमा नरहरि शाहका सेनाहरुले युद्ध जित्नका लागि वर मागेको मन्दिर भएको हुनाले यसको ऐतिहासिकतालाई प्रचार गर्न पर्यटकीय आकर्षकको केन्द्र बनाइनेछ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सबै धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक तथा पर्यटकीय स्थलहरुको पहिचान, विकास एवं प्रवर्द्धन कार्यका लागि पर्यटन क्षेत्रसंग सम्बद्ध संघसंस्थाहरु नेपाल पर्यटन परिषद, होटल व्यवसायी संघ, ट्रेकिङ एजेन्सी एशोसिएसन, नेपाल पर्यटन बोर्ड, गण्डकी प्रदेश सरकार उद्योग वन तथा पर्यटन मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश सरकारका विभिन्न निकायहरुसंगको समन्वय तथा सहकार्यतामा स्थानीय माग र आवश्यकताका आधारमा कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- कृषि पर्यटनलाई विशेष जोड दिन नर्सरी हवको विकास गरिनेछ ।

यातायात तर्फः

- नगरपालिका भित्र संचालित नगर यातायातलाई थप प्रभावकारी रूपले व्यवस्थित गरिनेछ । चक्रपथको निर्माण सम्पन्न हुन साथ स्थानीय नगरवासीहरुको आवश्यकता र चाहना अनुरूप रिडरोडमा नगर यातायात परिचालन गरिनेछ ।
- प्यारजुड भञ्ज्याड र बोराडखोलाबाट बेशीसहर, नारायणघाट, पोखरा, काठमान्डौका लागि नियमित वस सेवा संचालन भइरहेकोमा यसलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन प्रयास गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्रका सबै वडाहरुमा यातायातको सेवा नियमित संचालनमा जोड दिइनेछ ।
- यातायात सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन प्रदेश सरकारवाट आगामी आ.व.मा पक्की सडक निर्माणका लागि शुरु गरिएको प्रक्रियालाई तोकिएकै समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न आवश्यक सहयोग र समन्वय गरिनेछ ।
- नगरपालिकालाई केन्द्र मानि सहरी सडकको अवधारणा अवलम्बन गरिनेछ ।

सुशासन र संस्थागत विकास तर्फ

- नगरपालिकाको आन्तरिक आय बढ्दिको लागि उद्योग वाणिज्य संघ संगको समन्वय एवं सहकार्यमा नगरक्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण उद्यमी व्यवसायीहरुको लगत संकलन गरि सबैलाई नगरपालिकाको करको दायरामा ल्याउने प्रयासलाई निरन्तरता दिईने छ ।

- नगरपालिकाका हरेक गतिविधिहरूलाई नगरवासीहरूसम्म सूचना संचारका माध्यमहरूद्वारा प्रकाशन र प्रसारण गरिने छ । साथै नगरपालिकाको वेभ साइट तथा मोबाइल एप्लाई सूचनाको प्रमुख माध्यमको रूपमा विकास गरिनेछ । मोबाइल वेभ को प्रयोग गरी स्थानीय सर्वसाधारणहरु माझ हात हातमा सूचना तथा संचारको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- नगरपालिकाबाट सञ्चालित कार्यक्रम तथा योजनाहरु प्रभावकारी रूपमा संचालनको लागि गरिने अनुगमन कार्यलाई तिव्रता दिइनेछ ।
- नगरपालिकाबाट सबै कार्यक्रम तथा योजनाहरुको सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षणको कार्यलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- अन्तिम लेखा परीक्षणवाट वेरुजु हुन नदिन आर्थिक कार्यविधि ऐन तथा प्रचलित कानूनको परिधिभित्र रही विधि र प्रक्रिया बमोजिम मात्र भक्तानी प्रणालीको विकास गरिनेछ ।

- नगरपालिका भित्र रहेका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको क्षमता बृद्धिका लागि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाको स्थायी संगठन संरचना अनुसार स्थायी पदपूर्ति नभएसम्म आवश्यक जनशक्ति ज्यालादारी एवं करारमा कर्मचारी राखि सेवा प्रवाहलाई थप सरल, सहज र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- नगरपालिकाको सबै विषयगत शाखाहरुले प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई केन्द्रिकृत गरी एउटै स्थानवाट कार्यसंचालन गर्ने उद्देश्यले चालु आ.व.मा वहुवर्षिय योजना अन्तर्गत रही प्रशासकीय भवन निर्माण प्रक्रिया शुरु भैसकेको हुंदा आगामी २ वर्षभित्र सो को निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न प्रयत्न गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र रहेका सबै कर्मचारीहरुलाई सेवाग्राही प्रति नरम र मिठो व्यवहार गर्न एवं छिटो र सरल सेवा उपलब्ध गराउने वातावरण तयार गरिनेछ ।
- कर्मचारीको काम प्रतिको लगनशीलता जवाफदेहिता बृद्धि गर्ने कार्य सम्पादनका आधारमा प्रोत्साहन प्रणालीको व्यवस्थालाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- आचरण, व्यवहार र कार्यदक्षतामा सुधार गरी सर्वसाधारणलाई प्रदान गरिने सेवाप्रवाहलाई प्रभावकारी बनाई प्रशासनिक तथा भौतिक पूर्वाधारहरुको गुणस्तरमा समेत अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले आगामी आ.व.मा उत्कृष्ट जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई पुरस्कृत समेत गरिनेछ ।

- नगरपालिकाको कार्यबोझ तथा जिम्मेवारी समेत विश्लेषण गरि दरवन्दी संरचना मिलाउनका लागि संगठन तथा व्यवस्थापन अध्ययन गराईने छ ।
- नगरपालिका कार्यालय र वडा कार्यालयहरुमा क्रमशः डिजिटल नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।

अन्त्यमा,

मैले यस नगरपालिकाको चौथो नगरसभामा प्रस्तुत गरिएका परिकल्पनाहरुलाई साकार पार्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नुहुने सम्पूर्ण पदाधिकारीहरु, क्रियाशील राजनैतिक दल तथा दलका प्रमुख ज्यूहरु, सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु र नगरवासीहरुलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दै यस पाँचौ नगरसभामा पेश गरिएका योजना, कार्यक्रम तथा नीतिहरुलाई विशेष जोड दिई समुन्नत र शान्त नगरको रूपमा विकास गर्न अहम भूमिका निर्वाह गरिदिनु हुनेछ भन्ने आशा एवं विश्वास लिएको छु ।

यस राइनास नगरपालिकाको पांचौ नगरसभाको बैठकमा महत्वपूर्ण सहभागिता जनाएर यस सभाको गरिमा बढाईदिनु भएकोमा सम्पूर्ण सभाका सदस्य मित्रहरुलाई आभार व्यक्त गर्दछु । धन्यवाद ।

सिंह बहादुर थापा

(नगर प्रमुख)

राइनास नगरपालिका, लमजुङ

